

אף אחד מן היעדים האלה לא הושגו — כשם שאריאל שרון לא השיג אף אחד מיעדיו בכיבויות.

ערפאת נשאר חי, הן מבחינה גופנית, הן מבחינה מדינית. יתר על כן: בימייהם המערכה זינקה ויקרתו לשחקים, אחרי הירידה בעיקבות ועידת אלג'יר כראשית השנה. מחוץ לתחושה שלילטון הסורי, התלכד סביבו העם הפלסטיני כולו. אומקליבו האישי הופגן לעיני כל, וביטל את טענות אברמוסא וחבריו, שלא כולן היו בלתי-מוצדקות. ● הצבא הפלסטיני לא נשבר, אלא נחל הצלחה מרשימה בקרב-מגן קשה. אם יתפנה מטריפולי, יעשה זאת בכבוד, על נישקו ורגליו, כפי שיצא מבכירות.

● אש"ף העצמאי לא זה בלבד שלא נשבר, אלא התלכד. האירגונים של ג'ורג' חבש ונאייף חוואתמה (החזית העממית) והחזית הדמוקרטית ("רטי"), שהיססו תחילה, התייצבו לבסוף בכיור לצד ערפאת.

לפי התוכנית הסעודית, שהתקבלה עליידי ערפאת והסורים, יתפנו ערפאת וכוחותיו מטריפולי מערבה, והמורד "די" מיוזחה. הבעיה היא איך תבצע הנסיגה בפועל, ומי יגן על אוכלוסיית המחנות הפלסטיניים, כדי למנוע מהדור החדש של צבא ושא"ת. ● הנסיגה מוכרחה להיות בדרך היסוד. משמעי: המצור הישראלי יצטרך להתבטל. במידע ערב מניחים כי הוצגה התרופה היבונה על כך במהלך המשא ומתן על חילופי-השבויים.

● מחלת האויב

פוליון אמר פעם: "תנו לי גנרלים שיש להם מול". אך כדי שלגנרל יהיה מול, הוא זקוק גם לכישרון ולאומק'לב.

ליאסר ערפאת יש מול. השבוע זה הוכח שוב.

בשיא המערכה, כאשר הקרב על טריפולי הסך גם למיבחה של בודהרצ'ון ושל מנהיגות אישית, נעלם ריבו של ערפאת מן הבמה.

האפט' אליאס, השליט הסורי הרודה ניד ברזל במדינתו, חלה. איש מליכד מקורביו אינו יודע מה קרה לו כדיוק, אם חלה במחלה אנושה או לא. במערב נבמיוח רוחו על כך שמועות רבות, וכיניהן השמועה שחלה בטרוםבחה כמות, שלקה בהתק'לב, שהוא סובל ממחלת-סוכרת קשה (המחלה שרונה בשעתו את גמאל עבדאלנאצר), ועוד.

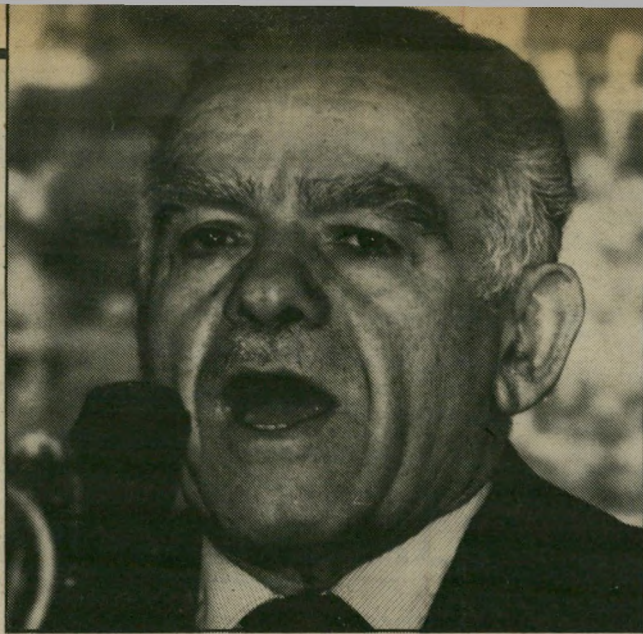
המישטר הסורי בנוי כולו על האיש העליון. האפט' אליאס הוא אדם אינטליגנטי ביותר, טכטיסן פוליטי מבריק ואדם חסר-רחמים. כמעט הוא נחשב כיום כמנהיג הערבי המוכשר ביותר.

המערכה נגד ערפאת, לחיסול אש"ף בכוח עצמאי, היתה פרי יוזמתו האישית של אפד. עם צאתו — לפחות זמנית — מן המערכה, היא איבדה את תנופתה.

המישטר יכול, מן הסתם, לתפקד זמן-מה בלי המנהיג העליון. אך מאימות עליו סכנות פנימיות חמורות ביותר. זוהי דיקטטורה צבאית, שבה שולטים המנהיגים של כת דתית (העלאוויים, על שם עלי, חתן הנביא מוחמד), שהיא מיעוט קטן ובלתי-פופולרי בסוריה. למישטר זה יש אויבים רבים וחזקים כסוריה עצמה, ובראשם האחים המוסלמים, השייכים לרוב הסוני במדינה, ושנרצחו בלירחם כאשר התקוממו לאימכבר בעיר אלחמא.

יש להניח כי המישטר ישמח ברגע זה להפסקת-נשימה, וכי אין לו חשק להמשיך בהרפתקה שנכשלה. בשעה זו ררוש הצבא הסורי בבית. אין הוא יכול להשתתף במיתקפה גדולה על טריפולי הנצורה.

מיתקפה מחדרשת כזאת אמנם לא הפכה בלתי-אפי שרית, אך סבירותה ירדה.

יצחק שמיר נפרד מהעם במלחמת-העופה

בשעה שראש ממשלת ישראל, יצחק שמיר, שרה-ביטחון שלו, משה ארנס, והנשיא האמריקאי, רונלד רגן, מתארגנים לתצלומים תגיגיים על מידשאות הבית הלבן, עסקים היועי

דלק למנועי התעשיות ככל רחבי העולם. למרות הירידה במחירי הזהב השחור, מאז משבר-הנפט' בשנת 1973, הוא מספק גם ריווחי-ענק לחברות-הענק, שרובן אמריקאיות.

של הנשק הזה מגיע אל המרחב הזה. בראשית שנות ה'70 קיבל המרחב 34% מכלל הנשק שלו מארצות-הברית. בסוף שנות ה'70 כבר היו 61% מכלל הנשק שהובא למרחב נשק אמריקאי.

היתה זאת מילחמת יוסהכיפור שסימנה את המיפנה. עד לאותה מילחמה סיפקה ברית-המועצות 51% מן הנשק של המרחב. אחר-כך ירד חלקה, וברית-המועצות — טוחרת-נשק צינית ואכזרית לא פחות מארצות-הברית — מספקת עתה רק כ-15% מן הנשק המגיע למרחב.

מדובר בסכומים של עשרות מיליארדי דולרים — כאשר חלק גדול מן הסכומים האלה הוא רווח נקי ליצרנים. בשנת 1982 לבדה הסתכם יבוא הנשק למרחב כ-47 מיליארד דולר.

במערך של מכירת-הנשק האמריקאי למרחב משמשת ישראל כתפקיד כפול וחשוב ביותר. ראשית — היא בעצמה קניינית חשובה של נשק, ושנית — היא מקדמת מכירות, שהי, למען השלום" צריך לשמור על "מאון הכוחות" — ומה שקונה ישראל מוכרים גם למדינות הערביות. אחרי כמה שנים של שפל יחסי, באה עתה מילחמת-הלבנון, ומלבד הישגים אחרים של האמריקאים באותה

יוסיהכיפורים ומשבר-הנפט' שעיקר בותיה עשו למען תעשיית-הנפט לא פחות ממה שעשו למען תעשיית-הנשק. קבוצת רוקפלר לברו הגיע בשנת 1974 לרווח נקי של שיבעה מיליארד דולר, מתוך מחזור מכירות של 70 מיליארד דולר. קבוצת רוקפלר שולטת ב-24% מהנפט העיראקי ובי-70% מן הנפט הסעודי. למרות המהפכה האיראנית, עדיין שומרת קבוצת-רוקפלר על חלק ניכר מעסקיה שם.

קבוצה ואת יוצגה כממשלת-ניקסון עליידי שרהחוק, הנרי קיסינג'ר, ועליידי סגהנשיא, נלסון קורפלה. היא יוצגה באופן ישיר עליידי הנשיא ג'ימי קרטר. בממשלתו של רגן יש ייצוג לחברת-ענק אחרת — בכטל — עליידי שרהחוק ושרההגנה.

נוסף על תפקידה החיוני לתעשיית הנשק, ישראל היא גם "מישטר הנפט" של ארצות-הברית במרחב. לעית-עתה יש צורך רק ברומים כשאלים בכיתו זה, כאשר מדי פעם נשמעת הכרזה על טווח המסוסים הישראליים. המגיע עד לכארות-הנפט. הרמזים ברורים. ישראל אינה סתם "גרורה" אמריקאית, וזאת יודע הנשיא האמריקאי רונלד-רגן, כשם שיועצים זאת שמיר וארנס. גם בגלל המעמד המיוחד של ישראל במרחב זה, היא

לסע הגבאים

זוכה ב-40% מכלל סיוע-החוק האמריקאי. שום גרורה אמריקאית אינה זוכה בהטבות כה מפליגות — שאינן ניתנות חנם. שום גרורה אמריקאית אינה ממלאה למען ארצות-הברית תפקיד כה חיוני, כפי שממלאה ישראל.

מבחינה זאת יש לישראל מעמד בלעדי לא רק בגוש המערבי. גם בגוש הסובייטי אין שום גרורה הזוכה מצד מעצמת-האם בתנאים כה טובים ולמילות ולמענקים כה גדולים, כפי שזוכה בה ישראל. חשוב לזכור כי רוב-רובם של סכומי "המענק" אינו מגיע כלל לישראל. הוא פשוט מועבר מקופת האוצר האמריקאי לכיסיהם של יצרני הנשק בארצות-הברית.

ארצות-הברית מכינה, אם כן, שעליה לשלם, ויש להניח כי המשאומתן לא יהיה קשה וממושך מדי. יתכן רק שהוא יתואר כך בכלי-התיקשורת, כדי להאדיר את הישגם של שמיר וארנס.

שלמה פרנקל

מילחמה, היא גם הביאה להתעוררות עצומה בסחר-הנשק.

★ מישמר הנפט

באשר לנפט — במרחב ובצפון-אפריקה מופק יותר נפט מאשר בארצות-הברית, במערב אירופה, כברית-המועצות, בסין, ברודס אמריקה ובאפריקה — כולן גם יחד. יותר מזה: עתודות-הנפט המוכחות של המרחב גדולות פי שניים וחצי מעתודות-הנפט של כל שאר העולם. שמונה מכין 14 חברות-הנפט הגדולות בעולם הן חברות אמריקאיות. שמונה חברות אלה לבדן שולטות בהפקה, בשיוע, בעיבוד ובמכירה של 40 אחוז ויותר מכלל הנפט הנסחר בעולם.

ארבע מתוך שמונה החברות האמריקאיות נשלטות עליידי קבוצת רוקפלר. קבוצה זאת שולטת ב-20% מן הנפט המופק בעולם כולו. מילחמת

● בשנים האחרונות גדלה מאוד חשיבותו של ענף כלכלי אחר — תעשיית-הנשק. סחר-הנשק החליף את סחר-הנפט כענף הכלכלי מס' 1 בעולם. מחצית ויותר מכלל הנשק שמייצאות מדינות הגוש הסובייטי ומדינות המערב מגיעה למרחב זה.

בשני העסקים האלה — הנשק והנפט — יש לארצות-הברית עניין רב מאוד. בתחילת המאה הגריר הנשיא האמריקאי קלווין קולידג' את מדיניות-החוק של ארצות-הברית במילים הברורות: "העסק של אמריקה הוא העסק". הנשיא רוויטי איז'ני האור היה מפורש מאוד, כאשר אמר בהתחלת שנות ה'50 כי תעשיית הנשק האמריקאית היא "הגורם המרכזי בעיצוב המדיניות". המיספרים המדיניים מבהירים למה הכוונה. מאז שנות ה'50 הוציאה ארצות-הברית על חימוש יותר מ-2000 מיליארד דולר. תעשיות-הנשק האמריקאיות יצרו מאז נשק ביותר מ-3000 מיליארד דולר — וחלק גדל והולך

צים שלהם בעניינים פרוזאיים מאוד. שריח חריף של ציניות נודף מהם. הרברים אומנם אינם נאמרים במפורש, גם בשיחות שמאחרי הקלעים, אך טיבה של העיסקה ברור לגמרי: ארצות-הברית נתבעת לשלם לישראל כדולרים ובוויתורים מדיניים תמורת ההרוגים והפצועים הישראליים במלחמת-הלבנון.

★ קידום מכירות

היום כבר ברור — ומעטים מנסים להסתיר זאת — כי מילחמת-הלבנון היתה מתואמת בין שתי הממשלות, החל מן ההחלטה האסטרטגית על הפתיחה במילחמה, וכלה בהחלטה טקטית, כמו מועד הנסיגה הישראלית לקראתאולי החרש. הביקור הממלכתי החשוב נועד בראש ובראשונה, לגבות את מחירי הדמים. השרים הישראליים יצביעו על הנזקים הכבדים — הכלכליים, הפוליטיים והמוראליים — שגרמה המלחמה לישראל. במקביל הם יצביעו על הרווחים שהפיקה ארצות-הברית מן המלחמה — רוחים כלכליים ומדיניים — והחשבונו ייעשה.

סביר להניח שהאמריקאים ישלמו, אחרי שיעמרו על המקח, הממשלה המרחב — ואת חשיבותה של ישראל בו.

לא לחינם זוכה כל מה שמתרחש במרחב זה בתשומת-לב מרובה כל-יך בכל עיתון ובכל תחנת-טלוויזיה בעולם: פוליטיקאים ועיתונאים רבים בישראל נוטים לייחס תשומת-לב זאת ל"אנטישמיות החולנית", הטבועה כנפש העולם, אך הסבר זה תקף כמו הסברים אחרים של אותם פוליטיקאים ואותם עיתונאים. אין לו שום שייכות לעובדות:

● המרחב הוא חבל-הארץ החיוני ביותר לשני הענפים החשובים ביותר של הכלכלה העולמית: הנפט והנשק. ● במרחב המשתרע בין איראן במזרח ואלג'יריה במערב מופק רבע מכלל הנפט הנצרך בעולם. אך חשיבותו של רבע זה עצומה, משום ש-90% מן הנפט המופק במרחב ובצפון-אפריקה מיועד לייצוא, מספק

דן מרדור, יצחק זמיר, גדעון פת, אליהו בן-אלישר ומשר האוצר ינאל כהן-אורגד, הממתין לתורו, קיצוני משמאל, בחולצה פתוחה ובחיוך רחב.

שני זוגות התעופה: שולמית ויצחק שמיר, מיוריאל ומשה ארנס נפרדים ממתיתיהו שמואלבליץ.